

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΕΙΜΑΣΤΕ ΟΛΟΙ ΙΔΙΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ ΟΛΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ

(Σελ. 46-62 του βιβλίου *Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Γυμνασίου*,
Υπ. Παιδ. & Θρησκευμάτων, Πολιτισμού & Αθλητισμού)

1. Να υπογραμμίσετε τις πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις, τη λέξη με την οποία εισάγονται και να προσδιορίσετε αν είναι μερικής ή ολικής άγνοιας.

- 1) Τον ρώτησα ποιος του δάνεισε το βιβλίο. _____
- 2) Απορούσε αν έπαθε κάτι ο φίλος του. _____
- 3) Αμφιβάλλει αν θα δεχτεί τη βοήθειά της. _____
- 4) Εξετάζουμε σε ποια θερμοκρασία παγώνει το νερό. _____
- 5) Λογάριασε πόσο του στοίχισε το αυτοκίνητο. _____
- 6) Προσπαθώ να μάθω τι σημαίνει αυτή η λέξη. _____
- 7) Με ρώτησε μήπως είδα την εκπομπή. _____
- 8) Συλλογίστηκε πού θα συναντηθούμε. _____
- 9) Δεν είμαι βέβαιη αν λειτουργεί καλά ο υπολογιστής. _____
- 10) Αγνώω πότε θα χιονίσει. _____

2. Να αναγνωρίσετε το είδος των πιο κάτω προτάσεων, δηλώνοντας δίπλα από κάθε πρόταση «Ε» (Ευθεία Ερώτηση) ή «Π» (Πλάγια ερώτηση).

- 1) Πότε θα πάτε εκδρομή; _____
- 2) Θα δεχθείς την πρότασή μου; _____
- 3) Τον ρώτησα αν επιθυμεί να του αγοράσω ένα βιβλίο. _____
- 4) Απορώ τι σκεφτόσουν. _____
- 5) Θα πάρουμε μαζί μας και τον Παύλο; _____

3. Ανάλογα με το είδος της ερώτησης βάλτε δίπλα από κάθε πρόταση «Γ» (Γνήσια), «Ρ» (Ρητορική), «Π» (Προσταγής).

- 1) Τι μαγείρεψες σήμερα; _____
- 2) Είναι κατάσταση αυτή; _____
- 3) Πώς λένε τον αδερφό του Παύλου; _____
- 4) Πώς να μη θυμηθώ τα καμώματά σου; _____
- 1) Δεν είναι να απορείς με τα ψέματά του; _____
- 2) Μου δίνεις λίγο την εφημερίδα που διάβαζες; _____

4. Ανάλογα με το είδος της ερώτησης βάλτε δίπλα από κάθε πρόταση «Ο» (Ολικής άγνοιας) ή «Μ» (Μερικής άγνοιας).

- 1) Τον ρώτησε αν είχε αντιληφθεί κάτι ύποπτο. _____
- 2) Της ζήτησα να μου διευκρινίσει τι εννοούσε μ' αυτό. _____
- 3) Δεν μπορώ να καταλάβω πώς έβγαλες αυτό το συμπέρασμα. _____
- 4) Ήθελε να μάθει μήπως εγώ ήξερα κάτι περισσότερο. _____
- 5) Δε θυμάμαι ποια μέρα ακριβώς. _____

5. Να υπογραμμίσετε τις πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις και να σημειώσετε τη συντακτική τους λειτουργία.

- 1) Μόνο ο Θεός ξέρει τι θα γίνει στο μέλλον.
- 2) Είναι περίεργο πώς δουλεύει τόσες ώρες.
- 3) Δεν είμαι βέβαιος αν κλείδωσα την πόρτα.
- 4) Ένα δεν ήξερε, πότε θα γυρίσει στην πατρίδα.
- 5) Μας ρώτησε πού θα κάνουμε διακοπές.
- 6) Αυτό τον απασχολούσε, πώς θα βρει τα χρήματα.
- 7) Δεν έγινε γνωστό γιατί παραιτήθηκε.
- 8) Στην ερώτηση, πότε έγινε η μάχη του Μαραθώνα, απάντησε μόνο ο Παντελής.
- 9) Μου εξήγησε αναλυτικά τι να αποφύγω.
- 10) Ο καθηγητής απορούσε γιατί δεν έλυσαν την άσκηση.
- 11) Δεν είναι βέβαιο αν θα έρθει
- 12) Ρώτησε αν υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης.
- 13) Ένα δεν καταλαβαίνω, πώς ξεχνά τόσο εύκολα.
- 14) Αναρωτιέμαι γιατί είναι τόσο εχθρικός.
- 15) Κανείς δεν προέβλεψε πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα.

6. Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

- 1) Ο κύριος που καθόταν δίπλα μου με ρώτησε πού κάνει τέρμα το λεωφορείο.
- 2) Με ρωτούσε πώς σου φάνηκε το άρθρο του στην εφημερίδα.
- 3) Μήπως τον ρώτησες πού βρήκε αυτή την υπέροχη αντλία;
- 4) Με ρώτησε αν θα πάμε και εμείς στο πάρτι.
- 5) Τον ρώτησα μήπως ήξερε κάτι γι αυτό το θέμα.
- 6) Αναρωτιέμαι πώς τα μαθαίνει πάντα πρώτος.

Ακόμη συνεχίζω την επανάληψη. Πόσο θα κρατήσει άραγε;

7. Να μετατρέψετε τις ευθείες ερωτήσεις σε πλάγιες.

- 1) Δεν ξεχνώ εκείνη την υπέροχη εκδρομή στις Πλάτρες.
- 2) Την Κυριακή θα πάω στο γήπεδο.
- 3) Συμπλήρωσε την αίτηση.
- 4) Συστηματοποίησε τη μελέτη σου.
- 5) Πότε στο είπε αυτό ο Γιώργος;

- 6) Ποιος θα πάρει σοβαρά έναν ανώριμο άνθρωπο που δεν έχει αίσθηση του μέτρου και της σοβαρότητας;
- 7) Μπορείς να με βοηθήσεις με αυτή την άσκηση;
- 8) Πότε έγινε η εξέγερση του Πολυτεχνείου;

8. Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο. Ως ρήματα εξάρτησης να χρησιμοποιήσετε τα ρήματα που βρίσκονται μέσα στις παρενθέσεις.

- α. Θα κρατήσεις την υπόσχεσή σου; (Με ρώτησε....)
- β. Αν και δε με προσκάλεσαν, θα πάω. (Είπε....)
- γ. Τι έχει συμβεί; (Αναρωτιόταν...)
- δ. Μην πεις τίποτα σε κανέναν (Με διέταξε...)
- ε. Αν θέλω, μπορώ να ανατρέψω όλα τα σχέδιά σου. (Μου απάντησε...)
- στ. Ετοιμαστείτε για επίθεση. (Ο διοικητής τούς διατάζει...)
- ζ. Θα σε βοηθήσω οικονομικά. (Μου υποσχέθηκε...)
- η. Γιατί είσαι αναστατωμένη; (Τη ρώτησε...)
- θ. Θα τον τιμωρήσω, αν δεν είναι συνεπής στις υποχρεώσεις του. (Μου ανακοίνωσε...)
- ι. Είμαι αθώς. (Ο κατηγορούμενος ισχυριζόταν...)

9. Στις παρακάτω προτάσεις να βρείτε πότε έχουμε κυριολεξία και πότε μεταφορά:

- 1) Ήταν πολύ βαρύ το κιβώτιο και αναγκάστηκε να το σύρει.
- 2) Η νύφη έσυρε το χορό.
- 3) Η Ελένη πήρε πολλά δώρα στη γιορτή της.
- 4) Δε μπορώ να πάρω τα πόδια μου από την κούραση.
- 5) Το αεροπλάνο προσγειώθηκε στο αεροδρόμιο.
- 6) Ο Κωστής χύθηκε στο βάθος του θαλάμου.
- 7) Τον Παντελή τον πήρε το παράπονο.
- 8) Ο Πέτρος πήρε το χελιδονάκι στο κελί του.
- 9) Αλλάξαμε διαδρομή για να κόψουμε δρόμο.
- 10) Το νερό χύθηκε στο τραπέζι.

10. Στις παρακάτω προτάσεις να δηλώσετε πότε οι υπογραμμισμένες λέξεις χρησιμοποιούνται με την κυριολεκτική και πότε με τη μεταφορική τους σημασία.

- 1) Έσπασε ένα βάζο, καθώς έψαχνε τα πράγματά του.
- 2) Μου έσπασε τα νεύρα με την επιμονή του.
- 3) Το μυαλό του είναι ξυράφι.
- 4) Κόπηκε κατά λάθος με το ξυράφι του πατέρα του.
- 5) Έφαγα τα χρόνια μου μαζί του.
- 6) Βρήκα το φαγητό στο ψυγείο και το έφαγα.
- 7) Του έστυψα ένα χυμό πορτοκάλι.
- 8) Έστυψα το μυαλό μου, να βρω τη λύση.

- 11. i)** Να υπογραμμίσετε τις πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις.
- ii)** Να βρείτε τον **συντακτικό τους ρόλο** και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
- iii)** Να προσδιορίσετε αν είναι **ολικής ή μερικής άγνοιας** υπογραμμίζοντας τη σωστή απάντηση.
- 1. Δεν είναι βέβαιο πότε θα τον συναντήσω.**
- ii.** α) υποκείμενο, β) αντικείμενο, γ) επεξήγηση, δ) κατηγορούμενο
-
- iii.** α) ολικής άγνοιας, β) μερικής άγνοιας
- 2. Εξήγησέ μου τώρα αμέσως τι συμβαίνει.**
- ii.** α) υποκείμενο, β) αντικείμενο, γ) επεξήγηση, δ) κατηγορούμενο
-
- iii.** α) ολικής άγνοιας, β) μερικής άγνοιας
- 3. Απορούσα αν θα έρθει.**
- ii.** α) υποκείμενο, β) αντικείμενο, γ) επεξήγηση, δ) κατηγορούμενο
-
- iii.** α) ολικής άγνοιας, β) μερικής άγνοιας
- 4. Απόρησα γιατί δε με ακολούθησε.**
- ii.** α) υποκείμενο, β) αντικείμενο, γ) επεξήγηση, δ) κατηγορούμενο
-
- iii.** α) ολικής άγνοιας, β) μερικής άγνοιας
- 5. Στην ερώτησή μου, ποιος ευθύνεται για το λάθος, δε μου απάντησε κανείς.**
- ii.** α) υποκείμενο, β) αντικείμενο, γ) επεξήγηση, δ) κατηγορούμενο
-
- iii.** α) ολικής άγνοιας, β) μερικής άγνοιας
- 6. Τον έτρωγε η αμφιβολία αν θα κατάφερνε να ολοκληρώσει εγκαίρως την αποστολή του.**
- ii.** α) υποκείμενο, β) αντικείμενο, γ) επεξήγηση, δ) κατηγορούμενο
-
- iii.** α) ολικής άγνοιας, β) μερικής άγνοιας
- 7. Αμφιβάλλω αν κατάλαβες.**
- ii.** α) υποκείμενο, β) αντικείμενο, γ) επεξήγηση, δ) κατηγορούμενο
-
- iii.** α) ολικής άγνοιας, β) μερικής άγνοιας

8. Δεν ξέρω γιατί έφυγε τόσο βιαστικά.

ii. α) υποκείμενο, β) αντικείμενο, γ) επεξήγηση, δ) κατηγορούμενο

---

iii. α) ολικής άγνοιας, β) μερικής άγνοιας

9. Είναι αμφίβολο αν θα δεχτεί να συμμαχήσει μαζί μας.

ii. α) υποκείμενο, β) αντικείμενο, γ) επεξήγηση, δ) κατηγορούμενο

---

iii. α) ολικής άγνοιας, β) μερικής άγνοιας

10. Σκεφτόμουν το εξής, πού βρήκε ξαφνικά τόσα χρήματα.

ii. α) υποκείμενο, β) αντικείμενο, γ) επεξήγηση, δ) κατηγορούμενο

---

iii. α) ολικής άγνοιας, β) μερικής άγνοιας

